

HVORNÅR MÅ DIN KOMMUNE INDGÅ FORLIG?

Kommuner mødes jævnligt af erstatnings- og godtgørelseskrav fra borgere. Sådanne erstatnings- og godtgørelseskrav kan f.eks. udspringe af, at en borger er uenig i en afgørelse, som kommunen har truffet, eller at en borger er blevet påført et tab som følge af kommunens manglende vedligeholdelse af veje eller bygninger. For tiden oplever en række kommuner desuden, at borgere retter krav om udbetaling af godtgørelse med henvisning til krænkelse af rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), f.eks. som følge af kommunernes håndtering af anbringelsessager.

Når der rettes et erstatnings- eller godtgørelseskrav mod en kommune, kan det være hensigtsmæssigt – og nogle gange påkrævet – at kommunen overvejer, om den kan indgå et forlig. Med et forlig vil en kommune kunne undgå at afholde udgifter til en retssag, ligesom et forlig kan mindske risikoen for dårlig omtale i medierne.

Kommunalfuldmagten indeholder dog begrænsninger for, hvornår kommuner kan indgå forlig. Det følger således af kommunalfuldmagten, at kommuner alene kan udbetale erstatning eller indgå forlig, når der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag.

Kommuner kan indgå forlig, når der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag

Kommuners mulighed for at indgå forlig reguleres af kommunalfuldmagten, som består af en række ulovbestemte retsgrundsætninger.

Det følger af kommunalfuldmagten, at kommuner skal varetage saglige, kommunale interesser. Dette indebærer bl.a., at kommuner ikke må begunstige enkeltpersoner uden lovhjemmel, idet der ikke er en kommunal interesse i at øge enkeltpersoners levestandard.

Det følger ligeledes af kommunalfuldmagten, at kommuner skal handle økonomisk forsvarligt. En kommune skal f.eks. forsøge at begrænse kommunens udgifter til erstatning og godtgørelse, herunder udgifter i forbindelse med førelse af retssager.

Når kommunen overvejer, om den kan indgå et forlig vedrørende et erstatnings- eller godtgørelseskrav, herunder EMRK-godtgørelseskrav, skal den således balancere mellem disse hensyn. På den ene side kan kommunen have en interesse i at indgå forlig med henblik på at minimere udgifter til en eventuel retssag. Omvendt må kommunen ikke begunstige enkeltpersoner uden lovhjemmel.

Fremgangsmåde ved vurdering af om kommuner må indgå forlig

Det følger af administrativ praksis, at kommuner må indgå forlig, såfremt der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag (se bl.a. Statsforvaltningens udtalelse af 21. februar 2008 j. nr. 2008-6123/335).

Når kommunen skal afgøre, om der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag, kan kommunen foretage en undersøgelse i to trin. I første trin kan kommunen på egen hånd vurdere, om der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag. I et eventuelt andet trin kan kommunen indhente en ekstern ekspertvurdering af, om der foreligger et sådan grundlag.

Første trin: Kommunens egen vurdering

Det fremgår af administrativ praksis, at kommunen har et vist spillerum, når den skal vurdere, hvornår der med henblik på at begrænse kommunens udgifter til erstatning bør indgås forlig (se bl.a. Indenrigsministeriets udtalelse af 15. maj 1997).

Det skal bl.a. indgå i kommunens vurdering, om kommunen ville blive dømt erstatningsansvarlig ved en evt. retssag og herunder, om kommunen har handlet i strid med den relevante lovgivning (se bl.a. Statsforvaltningens brev af 13. oktober 2008 til Århus Byråd, J. nr. 2008-613/353).

Vurderer kommunen, at den ville blive dømt erstatningsansvarlig i en retssag om spørgsmålet, kan kommunen - som følge af grundsætningen om at kommunen skal handle økonomisk forsvarligt - udbetale erstatning/godtgørelse eller indgå forlig med henblik på at begrænse udgifterne til en retssag.

Finder kommunen omvendt, at den enten ikke er erstatningsansvarlig, eller at det er tvivlsomt, om kommunen ville blive dømt i en eventuel retssag, kan kommunen ikke indenfor rammerne af kommunalfuldmagten udbetale erstatning/godtgørelse eller indgå et forlig.

Andet trin: Ekstern ekspertvurdering

Såfremt det er tvivlsomt, om kommunen i en eventuel retssag ville blive dømt erstatningsansvarlig, kan kommunen afhjælpe denne tvivl ved at indhente en ekstern ekspertvurdering om spørgsmålet.

I Statsforvaltningens brev af 13. oktober 2008 til Århus Byråd (j. nr. 2008-613/353) lagde Statsforvaltningen vægt på, at kommunen til brug for sin vurdering af et erstatningskrav havde indhentet en udtalelse fra sin advokat. Da advokaten ikke mente, at kommunen havde handlet ansvarspådragende, og da Statsforvaltningen ikke havde mulighed for at efterprøve denne vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene, fandt Statsforvaltningen, at kommunen ikke lovligt kunne bevilge en erstatning til forurettede uden, at kommunen var dømt dertil.

Det må modsætningsvis lægges til grund, at kommunen lovligt kunne have udbetalt erstatning/godtgørelse eller indgået et forlig, såfremt kommunens advokat havde fundet, at det var overvejende sandsynligt, at kommunen ville blive dømt erstatningsansvarlig.

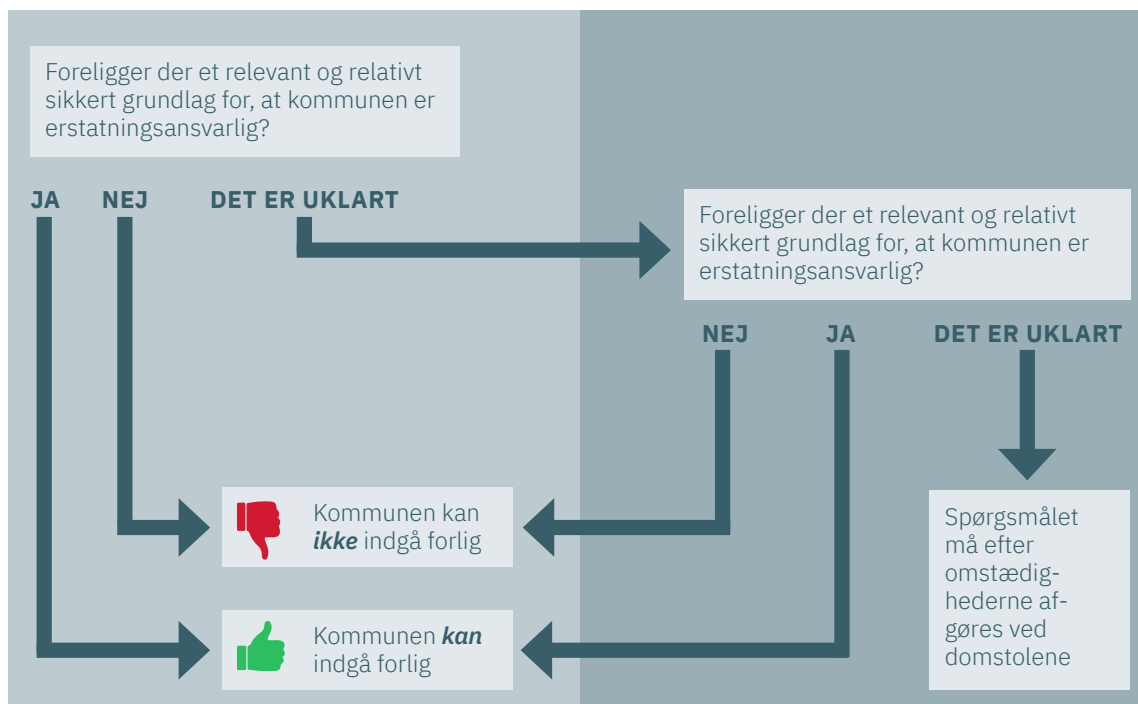
En ekstern vurdering udarbejdet af en ekspert indenfor det område, som erstatningssagen vedrører, kan således udgøre et tilstrækkeligt relevant og relativt sikkert grundlag for udbetaling af erstatning/godtgørelse og indgåelse af forlig.

Det kan som anført være vanskeligt at balancere hensynet til ikke at begunstige enkeltpersoner over for kommunens pligt til at begrænse udgifter til en eventuel retssag. Såfremt en kommune har gennemført ovenstående to trin i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger et relevant og relativt sikkert grundlag, vil kommunen dog som det klare udgangspunkt handle indenfor rammerne af kommunalfuldmagten.

1: INTERN VURDERING

2: EKSTERN EKSPERTVURDERING

(f.eks. advokatvurdering)

ALEKSANDER LIND
Advokat (H), Director
+ 45 61 24 51 19
ALLI@KAMMERADVOKATEN.DK

JAKOB LÆRKEHOLM MÜLLER
Advokat
+ 45 29 45 50 17
JABM@KAMMERADVOKATEN.DK